

LEVELESTÁR.

Vészjel. Méhely Lajos vészjele miatt igazán kár lenne megállítani a vonatot. Az ő harcias kirohanásai a kulturpolitika és nemzetvédelem ügyében az enyhe komikum határszélein mozognak. Aztán meg furcsán fest az olyan egyetemi tanár, aki gyors „iram“-nak és kritikátlanságnak tartja azt a tudománypolitikai tényt, hogy négy egyeteme van az országnak. — *Neonacionlizmus.* Hogy mért haragszanak a haladó nemzeti politikára épen azok, akik folyton a nacionalizmus új fogalmazását prédikálják, — az épen olyan érthetetlen, mint az, hogy a fajvédelmet és az idegen származást egy *Előrs* című hetilap feszegeti, amely hetilapnak szerkesztője tót, főmunkatársa pedig sváb származású. — *Vigyázó.* Igaza van: ha a Baumgarten-segélyeket a tehetségtelen, de bátor írók kapiák, legyen a Vigyázó-jutalom a bátortalan, de tehetséges íróké. — *Irodalomgyűlölő.* Radics lefordította horvátra a Gotterhalte-t, temetésén a maga-szerzette dalokat énekelték és a tüntetésnél a horvát diákok neki láttak a cirillbetűs sajtó pusztításának. Amint látja, az irodalom mindenütt ott van, ahol emberélet dokumentálódik, vagy világtörténelem készül. — *Könnyek.* Az amerikai magyarok „könyvek szivárványhídján“ utaznak a határtól Budapestig. A hazatérő olimpiász-atléta „könyvekkel bírkózik“. A világbajnok-törvívő a döntő előéjszakáján „elsírja magát“. A megvert póló csapat „hangosan zokog“. Mi történt velünk az utolsó évtized alatt? Megnyílt a könnyek sorompója? A sírás — örömmek és fájdalomnak legprimitívebben emberi megnyilatkozása — 150 éve száműzve volt az emberiség férfi-életéből. A XIX. század második felének, a realizmus és materializmus korának, ideálja az Ész és az Akarat embere volt, aki szégyelte az Érzelmet és rejtette, mint valami ellágyuló, elérzékenyülő gyöngeséget. Az ember uralkodott ember-voltán, mint ahogy gépeivel leigázta a földet. A létért való küzdelem könyörtelen világnézete pusztulni hagyta az érzelmesség oázisait. Nem volt mindig így... A XVIII. század idilli csöndjében Goethe sírva olvasta föl barátainak a Werther kéziratát. Valamikor a régi görögöknél pedig a trójai hős Achilles kiült a tengerpartra és fennhangon jajgatva síráskozta maga elé istenasszony-édesanyját. Talán a háborús élmények most is megváltoztatják az Ember portréját. — *Blake.* Köszönettel regisztráljuk, hogy a „Mult és Jövő“ című folyóirat már 1915-ben foglalkozott Blake-el és hogy Patai József is közölt Blake-rajzokat „A Biblia képekben“ (1923) c. könyvében. — *Maszlag.* Ez a szép szó Baltházár Dezső fogalmazásában (Pesti Napló aug. 26.) annyit jelent, hogy „keresztyén egység“. A debreceni dialektusnak erre az újabb fejleményére fölhívjuk az Akadémia szótári bizottságának figyelmét.